

ODPADNA ZDRAVILA

Kaj so odpadna zdravila?

Odpadna zdravila so definirana kot neuporabna zdravila in ostanki zdravil, vključno z njihovo stično ovojnino in embalažo, ki ovija stično ovojnino neuporabnega zdravila ali ostanke zdravil.

Ostanki zdravil so zdravila, ki so končnemu uporabniku ostala po uporabi zdravil. **Neuporabna zdravila** pa so neuporabljena zdravila, embalirana za končno uporabo.

Zakaj ne smemo zdravil odvreči med mešane komunalne odpadke?

Iz nepravilno odstranjenih zdravil (npr. v odtok ali straniščno školjko oziroma med mešane komunalne odpadke) lahko učinkovina pride v podzemne in površinske vode ali drugam v okolje. Tam škodujejo različnim živim bitjem – vodnim in tudi drugim, kar so potrdile številne raziskave. Sledi zdravil in njihovih presnovnih produktov so zaznali tudi v pitni vodi.

Zakaj ne moremo uporabiti zdravil, vrnjenih v lekarno?

Pri zdravilu se je po tem, ko je zapustilo lekarno, izgubila sledljivost, bilo je v rokah nekoga, ki ni (tudi zakonsko) zavezan določenim strokovnim normam in kodeksu etike. Ker torej ne moremo več jamčiti za kakovost zdravila, ga ne smemo več ponuditi v ponovno uporabo, saj sta ob (namernem ali nenamernem) nepravilnem rokovanju z njim in shranjevanju vprašljiva njegova učinkovitost in varnost.

Nekaterim zdravilom se ob izpostavitvi ekstremnim temperaturam spremeni učinkovitost, lahko se poveča ali zmanjša. Če sta recimo pomirjevali lorazepam ali diazepam izpostavljeni temperaturi nad 35 °C, se njun učinek zmanjša za 75 % oziroma 25 %. Ob povečani vlažnosti in temperaturi lahko učinkovina acetilsalicilna kislina razpade v očetno in salicilno kislino, ki lahko draži želodčno sluznico.

Katera zdravila zbiramo v lekarnah kot odpadna zdravila?

Med odpadna zdravila prištevamo vsako zdravilo, ki ga ne potrebujemo več. Pogosto gre za ostanke zdravila, ki so nam ostali po uporabi. Med odpadna zdravila prištevamo tudi vsa neuporabljena zdravila, ki so lahko še originalno zaprta.

Med odpadna zdravila oddajmo zdravila:

- ki jim je pretekel rok uporabnosti,
- katerih videz je spremenjen,
- ki so ostala po zdravljenju neuporabljena in jih ne potrebujemo več,
- ki niso bila ustrezno hranjena (npr. vlažen, vroč prostor).

Ob tem je treba še opozoriti, da težava niso le neuporabljena zdravila, saj tudi po uporabi v nekaterih zdravilih ostane še precejšnja količina zdravilne učinkovine. Med take spadajo nekatere farmacevtske oblike: kapljice za oko, farmacevtske oblike za inhaliranje, zdravilni žvečilni gumiji, transdermalni obliži, tekoča pršila za nos in nekatere vaginalne farmacevtske oblike. Z ostankom takega zdravila je treba torej ravnati enako kot z neuporabljenim zdravilom.

Na kakšen način oddamo odpadna zdravila v lekarni?

Pri oddajanju odpadnih zdravil je treba odstraniti ovojnino, ki ni v neposrednem stiku z zdravilom, in v zabojnik oddati le zdravilo s stično ovojnino.

Katerih zdravil in izdelkov v lekarni ne sprejemamo?

V lekarni ne sprejemamo izdelkov, ki spadajo med običajne komunalne gospodinjске odpadke. V raziskavi o odpadnih zdravilih, zbranih v zunanjih lekarnah, smo ugotovili, da se med njimi pogosto najdejo prehranska dopolnila, kozmetični izdelki in drugi izdelki (baterije, rokavice, termometri, obvezilni material) ter embalaža. Ti izdelki ne spadajo med odpadna zdravila.

Zaradi varnosti zaposlenih in obiskovalcev v lekarni ter varovanja okolja v lekarni ne sprejemamo:

- injekcij in drugih ostrih predmetov,
- medicinsko-tehničnih pripomočkov,
- kemikalij.

Po Uredbi o ravnanju z odpadnimi zdravili v lekarni ni dovoljeno odlagati odpadnih radiofarmaceutskih izdelkov in odpadnih zdravil iz krvi in plazme.

Pripravil: Bojan Madjar, mag. farm.
Nacionalni koordinator projekta farmacevtske skrbi
Vprašaj o svojem zdravilu.

LEKARNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE | SLOVENE CHAMBER OF PHARMACY